

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ข้อหารื้อ การดำเนินการเกี่ยวกับสินค้าประเภทของเหลวที่มีสารเคมีไวไฟเป็นส่วนผสม

หน่วยงานที่หารื้อ สถานประกอบกิจการเอกชน

หน่วยงานตอบข้อหารื้อ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ประเด็นข้อหารื้อ บริษัท วย จำกัด ขอหารื้อเกี่ยวกับการบริหาร จัดการ และดำเนินการเกี่ยวกับสินค้าประเภทของเหลวที่มีสารเคมีไวไฟเป็นส่วนผสม มีประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑ สินค้าประเภทของเหลว ที่มีส่วนผสมสารเคมีไวไฟ เข้าข่ายเป็นสารเคมีอันตรายประเภทไวไฟ หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ บริษัทฯ จะต้องจัดทำรายงานรายละเอียดข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตราย และต้องยื่นแบบบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตรายและรายละเอียดข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตราย (แบบ สอ.๑) หรือไม่

ประเด็นที่ ๓ สถานที่จัดเก็บสินค้าประเภทของเหลว ที่มีส่วนผสมสารเคมีไวไฟ ต้องดำเนินการจัดทำห้องจัดเก็บตามข้อกำหนดของกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย พ.ศ. ๒๕๕๖ หรือไม่

ข้อเท็จจริง บริษัทฯ มีการนำเข้าสู่สินค้าโดยขออนุญาตนำเข้าจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมและจัดเก็บสินค้าที่เป็นสารผสมที่มีส่วนผสมเป็นของเหลวไวไฟและสารเคมีอันตราย เพื่อรอส่งมอบให้กับลูกค้าตามคำสั่งจ้าง และลูกค้าจะนำสินค้าดังกล่าวไปใช้ในกระบวนการผลิตต่อไป จากข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในเอกสารข้อมูลความปลอดภัย (Safety Data Sheet : SDS) ระบุจุดวาบไฟ ระหว่าง - ๑๐ ถึง ๔๙ องศาเซลเซียส รวมทั้งมีการปิดฉลากระบุเป็นของเหลวไวไฟประเภทที่ ๓ เช่น เอทานอล (เอทิล แอลกอฮอล์), ไอโซโพรพิล แอลกอฮอล์, โพรพิล แอลกอฮอล์, ๑ - โพรพานอล, โพรเพน - ๒ - ออล, เฮพเทน, อะซีโตน, โทลูอิน, โลหะและออกไซด์ของอะลูมิเนียม, บิสฟีนอล เอ - (อีพิกลอร์ไฮดริน) อีพอกซีเรซิน (รีแอคชัน โพรดคัท) และซิลิโคน ไดออกไซด์ (ซิลิกา) เป็นต้น โดยจัดเก็บในห้องเย็นที่ควบคุมอุณหภูมิห้องประมาณ ๒๒ - ๒๗ องศาเซลเซียส มีการกั้นห้องด้วยวัสดุโครงสร้างเหล็ก และกำแพงเป็นผ้าใบ

ข้อกฎหมาย ๑. กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“สารเคมีอันตราย” หมายความว่า ธาตุ สารประกอบ หรือสารผสม ตามบัญชีรายชื่อที่อธิบดีประกาศกำหนด ซึ่งมีสถานะเป็นของแข็ง ของเหลว หรือก๊าซ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเส้นใย ผุ่น ละออง ไอ หรือฟุ้ง ที่มีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างรวมกัน ดังต่อไปนี้

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

-๒-

(๑) มีพิษ กัดกร่อน ระคายเคือง ซึ่งอาจทำให้เกิดอาการแพ้ การก่อมะเร็ง การเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม เป็นอันตรายต่อทารกในครรภ์หรือสุขภาพอนามัย หรือทำให้ถึงแก่ความตาย

(๒) เป็นตัวทำปฏิกิริยาที่รุนแรง เป็นตัวเพิ่มออกซิเจนหรือไวไฟ ซึ่งอาจทำให้เกิดการระเบิดหรือไฟไหม้

“การทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ซึ่งอาจทำให้ลูกจ้างได้รับสารเคมีอันตราย เช่น การผลิต การติดฉลาก การห่อหุ้ม การเคลื่อนย้าย การเก็บรักษา การถ่ายเท การขนถ่าย การขนส่ง การกำจัด การทำลาย การเก็บสารเคมีอันตรายที่ไม่ใช้แล้ว รวมทั้งการบำรุงรักษา การซ่อมแซม และการทำความสะอาดเครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนภาชนะบรรจุสารเคมีอันตราย

“ครอบครอง” หมายความว่า การมีไว้เพื่อตนเองหรือผู้อื่นไม่ว่าจะมีไว้เพื่อขาย ขนส่ง ใช้ หรือเพื่อประการอื่นใด และรวมถึงการทิ้งไว้ หรือปรากฏอยู่ในบริเวณที่ครอบครองด้วย

ฯลฯ

ข้อ ๒ ให้นายจ้างที่มีสารเคมีอันตรายอยู่ในครอบครองจัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย และรายละเอียดข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตรายตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด พร้อมทั้งแจ้งต่ออธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สารเคมีอันตรายอยู่ในครอบครอง

ภายในเดือนมกราคมของทุกปี ให้นายจ้างแจ้งบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย และรายละเอียดข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตรายที่ตนมีอยู่ในครอบครองต่ออธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายด้วย

ฯลฯ

หมวด ๔

การเก็บรักษา การบรรจุ และการถ่ายเทสารเคมีอันตราย

ข้อ ๑๗ ให้นายจ้างจัดสถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตรายให้มีสภาพและคุณลักษณะดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ข้อ ๑๘ ให้นายจ้างจัดให้มีมาตรการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดจากสารเคมีอันตราย ในบริเวณสถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตราย รวมทั้งมาตรการเบื้องต้นในการแก้ไขเยียวยาอันตรายที่เกิดขึ้น

ข้อ ๑๙ การจัดเก็บสารเคมีอันตรายให้นายจ้างปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ข้อ ๒๐ ให้นายจ้างดำเนินการเกี่ยวกับหีบห่อ ภาชนะบรรจุ หรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตรายดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

-๓-

๒. ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง บัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย ลงวันที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๒ บัญชีรายชื่อสารเคมีอันตรายให้เป็นไปตามตารางท้ายประกาศนี้ รวมทั้งสารเคมีที่มีชื่ออื่น แต่มีสูตรโครงสร้างทางเคมีอย่างเดียวกัน (Synonym)

ตารางบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย

No.	ชื่อสารเคมีอันตราย (ไทย)	ชื่อสารเคมีอันตราย (อังกฤษ)	CAS number
๘๐๔	ของเหลวไวไฟ (เป็นของไหลที่มีจุดวาบไฟต่ำกว่า ๕๕° ซ และยังคงสภาพเป็นของเหลวภายใต้ความดันซึ่งมีสภาวะการผลิตที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น การใช้ความดันสูงและอุณหภูมิสูงอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงได้)	FLAMMABLE LIQUID	
๑๕๑๖	สารอื่นที่มีสารเคมีอันตรายข้างต้นเป็นองค์ประกอบ		

ฯลฯ

๓. ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง แบบบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย และรายละเอียดข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตราย ประกาศ ณ วันที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๒ แบบบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตรายและรายละเอียดข้อมูลความปลอดภัย ของสารเคมีอันตราย (สอ.๑) ให้เป็นไปตามแนบท้ายประกาศนี้

ฯลฯ

ตอบข้อหารื้อ ประเด็นที่ ๑ สินค้าประเภทของเหลวที่มีส่วนผสมสารเคมีไวไฟ เข้าข่ายเป็นสารเคมีอันตรายประเภทไวไฟ หรือไม่ เห็นว่า กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย พ.ศ. ๒๕๕๖ ไม่ได้นิยามความหมายคำว่า “สารเคมีอันตรายประเภทสารไวไฟ” ไว้เฉพาะ แต่ในประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง บัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย ลำดับที่ ๘๐๔ ได้กำหนดให้ “ของเหลวไวไฟ” คือ ของเหลวที่มีจุดวาบไฟต่ำกว่า ๕๕ องศาเซลเซียส และยังคงสภาพเป็นของเหลวภายใต้ความดันซึ่งมีสภาวะการผลิตที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น การใช้ความดันสูงและอุณหภูมิสูงอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงได้ และลำดับที่ ๑๕๑๖ เป็นสารอื่นที่มีสารเคมีอันตรายข้างต้นเป็นองค์ประกอบตามบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัทฯ มีการนำเข้าและจัดเก็บสินค้าที่เป็นสารผสมที่มีส่วนผสมเป็นของเหลวไวไฟและสารเคมีอันตราย โดยในเอกสารข้อมูลความปลอดภัย (Safety Data Sheet : SDS) ระบุจุดวาบไฟอยู่ระหว่าง - ๑๐ ถึง ๔๙ องศาเซลเซียส

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

-๔-

รวมทั้งมีการปิดฉลากระบุเป็นของเหลวไวไฟประเภทที่ ๓ กำกับไว้ ได้แก่ เอทานอล (เอทิล แอลกอฮอล์), ไอโซโพรพิล แอลกอฮอล์, โพรพิล แอลกอฮอล์, 1 - โพรพานอล, โพรเพน - 2 - ออล, เฮพเทน, อะซีโตน, โทลูอิน, โลหะและออกไซด์ของอะลูมิเนียม, บิสฟีนอล เอ - (อีพิกลอร์ไฮดริน) อีพอกซีเรซิน (รีแอคชัน โพรดักต์) และซิลิคอน ไดออกไซด์ (ซิลิกา) สินค้าดังกล่าวเป็นของเหลวที่มีจุดวาบไฟต่ำกว่า ๕๕ องศาเซลเซียส และมีส่วนผสมของสารเคมีที่อยู่ในบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตรายตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง บัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย ประกาศ ณ วันที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ดังนั้น สินค้าดังกล่าวจึงเข้าข่ายเป็นสารเคมีอันตรายตามกฎหมายกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย พ.ศ. ๒๕๕๖

ประเด็นที่ ๒ เมื่อสินค้าตามประเด็นที่ ๑ เข้าข่ายเป็นสารเคมีอันตรายและมีการครอบครองซึ่งเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น บริษัทฯ จึงต้องปฏิบัติตามข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยจัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย และรายละเอียดข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตราย (แบบ สอ. ๑) ตามข้อ ๒ แห่งประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง แบบบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย และรายละเอียดข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตราย ประกาศ ณ วันที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ประเด็นที่ ๓ สถานที่จัดเก็บสินค้าประเภทของเหลวที่มีส่วนผสมสารเคมีไวไฟ ต้องดำเนินการจัดทำห้องจัดเก็บตามข้อกำหนดของกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย พ.ศ. ๒๕๕๖ หรือไม่ เห็นว่า เมื่อสินค้าประเภทของเหลวที่มีส่วนผสมสารเคมีไวไฟเข้าข่ายเป็นสารเคมีอันตราย ดังนั้น บริษัทฯ ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหมวด ๔ การเก็บรักษา การบรรจุ และการถ่ายเทสารเคมีอันตรายแห่งกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย พ.ศ. ๒๕๕๖

หมายเหตุ หนังสือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่ รง ๐๕๐๔/๘๐๒๕ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๘

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กองความปลอดภัยแรงงาน
กลุ่มงานมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน
๑๘ ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๘ ๙๑๒๘ - ๓๙